

Adenium

čeleď: Apocynaceae

Roste v Africe a několika málo místech jihozápadní Asie. Má od kořene zbytnělý lahvově tvarovaný stonek a především krásně kvete něžnými růžově bílými květy, které jistě patří mezi nejkrásnější květy z říše sukulentů. Vykvétají ale bohužel teprve až 3 - 4 rok. Listy má lesklé, tmavě zelené, tuhé a dlouhé 4 - 10cm. Při poranění roní prudce jedovaté bílé mléko! Nejznámějším druhem je A. obesum.

Má ráda přímé sluneční světlo. V období přezimování by teplota neměla klesnout pod 15°C, lépe udržovat kolem 20°C. Zaléváme nárazově v okamžiku, kdy substrát stačí zcela proschnout. Obecně platí, že je lepší zálivku vynechat než zvyšovat. V říjnu začněte zálivku mírně snižovat a mezi listopadem a lednem ji vynechte zcela. A. v tuto dobu shazuje listy. Začněte s ní znova v únoru a na jaře můžete použít hnojivo na podporu růstu květů. Přesazujeme až v okamžiku, kdy květináč je pro rostlinu evidentně malý a kořeny se začínají prodírat ven. Vybírejte květináč pouze o málo větší než původní. A. se sází do stejnoměrné směsi kompostu, standardní zahradní zeminy a hrubšího písku. Substrát by měl mít pH 6. Pro odstranění semen plevelu a bakterií se doporučuje zeminu nejdříve propařit (platí obecně u všech rostlin, které se chystáte přesadit), případné poraněné kořínky vydezinfikovat dřevěným uhlím a dva týdny nechat bez zálivky, než se kořeny dobře usadí. Pro vytvoření více květů a větší odolnosti kořenů je vhodné pouštní růži roubovat na oleandr. Používá se při tom tzv. anglická kopulace, tedy podnož i roub mají stejný průměr. Protože jsou velmi odolné k ořezávání, hodí se pro pěstování v podobě bonsaje.

Množíme vrcholovými řízků v období jara (1 - 2 dny necháme před zasazením zaschnout) nebo semeny do stejné směsi zeminy, jako při přesazování. Řízkované rostliny nemají tak tlustý stonek od kořene.

Adenium arabicum

oblasti: Jemen, Saudská Arábie

Roste v jižní Arábii v podobě keře. Dorůstá výšky až 2 (i 4)m a tloušťka kaudexu je až 45cm. Listy jsou seskupené na vrcholcích větví, jsou opadavé, vejčité, max. krátce řapíkaté a krátce jemně ochlupené. Květenství se objevuje také na koncích větví, vlastní květy jsou 5tičetné, dlouhé až 5cm, zpravidla růžové až růzovofialové s bělavým středem.

Vyhovují mu kamenitá suchá místa na plném slunci a nízká zálivka.

Adenium boehmianum

synonyma: A. obesum subsp. boehmianum

oblasti: Angola, Namibie

Roste na hranicích Namibie a jižní Angoly. Dorůstá výšky 2 (i 3)m. Stonek je u kořene ztlustlý a chudě větvený. Listy vyrůstají na vrcholcích větví, jsou opadavé, kopinaté, šedozelené, kožovité, dlouhé 10 - 14cm, široké 5 - 8cm a ve spodní části s výraznou žilnatinou. Květenství je vrcholičnaté, vlastní květy jsou od středu fialové, střed přecházející do růžové, na kraji až do bělavé a vnitřní část je ochlupená. Plodem je párový podélně pukající měchýřek obsahující hnědá válečkovitá ochlupená semena.

Je citlivé na hnilobu. Z toho důvodu a také pro bohatší květenství se roubuje na oleandr.

Adenium multiflorum

synonyma: A. obesum var. multiflorum

oblasti: Jihoafrická Republika (JAR)

Pochází z Jihoafrické Republiky. Tloušťka kaudexu dosahuje 25cm a výška 3m.

Adenium obesum (Pouštní růže)

synonyma: A. arabicum, A. arboreum, A. coetaneum, A. honghel, A. micranthum, A. obesum subsp. socotranum, A. obesum subsp. somalense, A. socotranum, A. somalense, A. somalense var. caudatipetalum, A. somalense var. crispum, A. speciosum, A. tricholepis, Cameraria obesa, Nerium obesum

oblasti: Jemen, Jižní Súdán, Keňa, Mosambik, Senegal, Sokotra, Střední Afrika, Tanzánie

Roste od Senegalu po Jemen a na jih od Jižního Súdánu po Mosambik v podobě keře se ztlustlým kmenem. Dorůstá výšky do 1 (i 4,5)m. Kůra je hladká, šedá. Listy vyrůstají na koncích větví, jsou neopadavé, obvejčité, tmavě zelené, lesklé, dlouhé 7 - 12cm, široké 3 - 8cm, spodní strana je šedozelená a řapíky jsou velmi krátké. Květenství vyrůstá na vrcholcích větví, je chudě vidličnaté, vlastní květy jsou 5tičetné, nálevkovité, dlouhé 2 - 5cm, široké 4 - 6cm, cípy jsou odlišně tvarované, růžové až červené a uvnitř bílé. Plodem je párový doutníkovitý měchýřek délky do 18 (i 24)cm, šířky 1,5cm a obsahují válcovité na obou koncích hnědě ochlupené semeno délky 0,7 - 1,6cm. Při poranění roní jedovatou mléčnou tekutinu. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. obesum - subsaharská Afrika
- subsp. socotranum - endemit Sokotry; výška až 5 (i 7)m při obvodu kmene až 9m

Nepotřebuje častou zálivku, snáší suchý a teplý vzduch (může být tedy umístěna i blízko radiátorů). Zimuje za sucha při min. 15°C.

Adenium oleifolium

synonyma: A. lugardiae, A. obesum subsp. oleifolium, A. oleifolium var. angustifolium, A. somalense var. angustifolium

oblasti: Botswana, Jihoafrická Republika (JAR), Namibie

Pochází z Botswany, Namibie a Jihoafrické Republiky. Někteří uvádějí, že se jedná pouze o poddruh Adenia obesa. Ztloustlou část kmene ale vytváří pod zemí. I listy má užší a umístěné pouze na kraji stonků.

Adenium socotranum

Tloušťka kaudexu dosahuje 2,5m a výška 3,5m.

Adenium somalense

oblasti: Namibie, Somálsko, Z Afrika

Pochází z předělu Somálska a Namibie. Podobně jako *A. oleifolium* i *A. somalense* je někdy uváděno jako poddruh *A. obesa*. Má ale užší zvlněné listy voskově vypadající.

Téměř vždy je nutné při pěstování v našich podmínkách roubovat na oleandr nebo *A. obesum*. Lokalita původu nebyla odtajněna. Zcela nové *A.* je ve *A. somalense* var. *nova*. Květy se od *A. somalense* neliší, ale má výrazně ztlustlou bázi stonku. Je náročný na teplotu, pěstuje se v minerálním rychle vysychajícím substrátu.

Adenium swazicum

synonyma: *A. boehmianum* var. *swazicum*, *A. obesum* subsp. *swazicum*

oblasti: Svazijsko

Pochází ze Svazijska. Opět někteří odborníci neuznávají její platnost jako samostatného druhu. Rozdíly oproti *A. obesum* lze nalézt v květu. Má kratší tyčinky a květní hrdlo je hladké (*A. obesum* má chlupaté). Má ráda dostatek světla a tepla. Pěstuje se opět jako roub na oleandru nebo *A. obesum*.

Další informace:

<http://www.abecedazahrady.cz/default.aspx?server=1&article=1182>

<http://www.adenium.cz/>

http://www.divnykytky.wz.cz/webove_stranky/divnykytky/adenium.htm

<http://www.hobbyzahrada.cz/data/clanek.asp?id=1005&nadpis=Adenium%20obesum,%20ad%C3%A9nium,%20%22pou%C5%A1tn%C3%AD%20r%C5%AF%C5%BEE%22>

<http://www.tbsg.net/sukulent/adenium.php>

<https://www.rostliny.net/>